

Debrecen 1869

67-73. szám

a hírlap

11-12. szám a hírlapból

1869.

6. szám.

Csütörtök, július 8.

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 frt.

Három hónapra 5 „

Postán küldve:

Félévre 7 frt.

3 hónapra 5 „ 50 kr.

Egyes szám

10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Hatvan-utca 1572. sz. a. házhoz a szerkesztőhöz bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.

Terjedelmes és többszöri hirdetés alkuszert

Nyitási: 15 kr. soronként.

Bélyegdíj: minden bejtatásért külön 30 kr.

Előfizetheti helyben: **Telegdi K. Lajos** és **Csáthy Károly** könyvkereskedésében s a szerkesztőségénél. Egyébutta a postahivatalok útján.

A „Debreczen“ magántávirata:

Pest, jul. 8-kán (feladatott d. u. 1 órákor, érkezett 2 óra 5 perczkor).

Deák Ferencznek az állambíróságok felállítására vonatkozó indítványa a mai ülésen tizenhat szótöbbséggel megbukott. Igennel szavazott száztiz, nemmel százhuszonhat.

Debreczen, július 8.

○ A delegatiók a jövő héten megkezdik működésüket.

A nélkül, hogy most azon kérdésbe melyekben bocsátkoznánk, vajon a delegáció általi függetlenségünket gyengíti-e a lajtántuli tartományok irányában, alkalomszerűnek látjuk, kijelölni pár pontot azon tényleges helyzet megvilágítására, melyben a delegáció áll parlamentünk irányában, és viszont.

Nyílt titok, hogy a hadügyminiszterium 1870-ik évi költségvetése néhány millióval ismét nagyobb lesz az ideinél; az meg igen világos dolog, hogy saját költségvetésünk is hiányt mutat.

Már most, ha a delegáció megszavazza a hadügyminiszterium költségvetését, legalább annyiban, a mennyiben az az ideinél magasabb, például: a katonatiszti fizetések és el-látási illetékek főlebbemelését illetőleg, — természetes dolog, hogy a mi költségvetésünk nek is nagyobbak kell lenni és így deficitünk ismét nő, a nélkül, hogy bevételeink szaporodnának, ha csak ismét új adózást nem hoz javaslatba ministeriumunk.

Ebből következik, hogy a mi parlamentünk azon kérdésben, hogy vajon főlebb kell-e emelni az adót, nem önálló, hanem a delegációtól függ; mert a delegáció felelet terhe és parlamentünk helybehagyása feltétele nélkül, fel van hatalmazva a közös költségek megszavazására és a delegáció által elfogadott költségterhellet terheli Magyarországot, akár tetszik ez a mi parlamentünknek, akár nem.

Ha tehát a miniszterium kénytelen lesz új adók kivetését javasolni, s ezáltal a bevételeket szaporítani: az országgyűlés is kénytelen — kellenetlen megszavazza az új adómet, amnyival inkább, mert a delegáció épen az országgyűlési többség kifolyása.

Azon jog tehát, a mi minden alkotmányos államban az országgyűlést illeti, hogy tudniillik az adót megszavazza, nálunk vagy épen nincs meg, vagy csak a képzeletben létezik; mivel tulajdonképen mindig attól függ az adónak az országgyűlés által megszavazása hogy mit csinált a delegáció, ha ez több költséget fogadott el, akkor az országgyűlés azon nyomás alatt áll, hogy az egyetértés kedvéért de meg a dualismus értelmében és kívánalma

szerint meg kell adnia a közösigynek azt, a mi a közösigyé.

E szerint tehát országgyűlésünk nem önálló, mert a delegációtól függ:

S e szerint ezen drágalátos processus, miszerint folyvást új új adóztatásra lehet kilátásunk, végtelen időig tarthat.

S ebben egyáltalában nem tesz könnyítést az sem, hogy Lajtán tuli testvéreinknek hasonló gyönyörűsleges jövőre lehet és van kilátásuk.

Csak egyetlen vigasztaló van e szomorú állapotban, az, hogy minden újabb terheltes és minden anomalia, mely újabb feltűnik ezen intézmény körül a gyakorlati téren, mind jobban jobban meggyőz minket is, Lajtán tuli testvéreinket is a delegáció tökéletlenségéről; és együtt reméljük annak megszüntetését, — tudván, hogy a történetek legfeketébb pontjaiból fejlődnek az emberiség legszebb virágai!

Ujdonságok.

— A vasárnapi lövöldei estélynek minél érdekesebbé tételére nagyban foly-nak az előkészületek; s kellemes időöltésre lehet kilátásuk a részvevőknek, a tánczestély megelőző diszklövészet iránt is nagy részvét mutatkozik.

— A polgári iskola mind három osztályának közvizsgái f. hó 25-én a főiskolai imateremben fognak megtartatni; felhívjuk e vizsgákra a tan és nevelésügy barátai figyelmét. Ohajtandó volna, hogy ez iskola az ideig lenesség állapotából már valahára kivergődnék, s ügyei véglegesen rendeztetnének. — A mint halljuk jelenleg azért halasztatott el, a rendezés, mert az országszerte felállítandó polgári iskolák mikénti szervezését akarja a főiskolai tanügyi bizottság bevárni, s ez iskolát is a szerint rendezni.

— A Szikszay-féle sörház helyisége a gözmalom mellett, ugylátszik, hogy a közönség egyik legkedvencezbb kirándulási helye lett. Különösen vasárnaponként a közép osztály látogatja ezt nagy számmal. Hát ha még Sz. ur ennek szomszédságából a sertés-hizlalót eltávolítaná.

— Kubinyi Kálmán kirakatában láthatók Letzter L. fényképei. Feltűnök ezek között az üveg- és porcellánra tett fényképezések, melyeket vízzel lemosni nem lehet. Az ily fényképekkel ellátott poharak emlék gyanánt igen ajánlhatók. Megemlítjük itt még azt is, hogy L. ur újabb idő óta ugynevezett email fényképeket is készít, melyek a közönséges módon készültéknél szebbek, és még azon előnnyel is bírnak, hogy soha el nem enyésznek. Ugyancsak L. urnál készülnek e vidéken egyedül az életnagyságu fényképek is és pedig csaknem oly sikerülten, mint a híresebb fényképészek-

nél s a különbség csupán csak az, hogy sokkal jutányosabbak.

— A Hochholzer testvérek című cég által birt divat és vászonkereskedés ügyei most már véglegesen rendezve vannak, a mennyiben azt Hennel M. I. egy bécsi nagykereskedőhöz eddigi utazója vette át, s azt minden e szakbavágó cikkekkel a legdusabban ellátta.

— A Degenfeld ház alatti fodráz boltban a nemes használati jegyek árulatlak, 15 izbeli használat 2 frtba kerül, s a használat ideje a megrendelő tetszésétől függ. Egy-szeri használat 14 krba sem kerül. A közönség érdekében jónak látjuk e figyelmeztetést tenni.

** A lapunkban említett sajtóper, melyet Szathmár-Németi sz. kir. város tanácsa Cseresznyés Károly ügyvéd ellen intéz, holnap tartatik. Emlékezetbe hozzuk ezt azok előtt, kik a debreczeni esküdtszék eljárása és igazságszolgáltatása iránt netalán érdeklőd-nének. Vádlott már megérkezett.

— A Tornay féle vendéglői helyiség, mely különben oly nagy látogatottságnak örvendett, pár nap óta zárva van. A mint halljuk az üzletvezető zilált vagyoni körülmények folytán volt kénytelen az üzletet abban hagyni. Tornay ur rövid idő alatt más üzletvezetőről gondoskodik, s e kedvező mulatóhely már a jövő héten ismét meg fog nyitattani. A kávé-véházi helyiségek, melyek más egyén kezelete alatt állanak az étterem bezárásával nem állanak solidaritásban s folytonosan nyitva vannak.

— Czegléd utca végén egy malmostelken az utcára áll fenyegetőleg egy nagy kutgémkolonc, mely minden perczen leszakadással fenyegetődik, jelentvén az ott elmenőknek a „memento mori“-t. Jó lenne biz azt levétetni.

— A halpiacot — mely sokszor igen szemetes és ronda volt ezelőtt — most tisztának találtuk, sőt azon keskeny köz is ki van tisztítva, mely onnan Széchenyi utcára vezet, s mely másszor kiállhatlan mocskofészek volt. Örömmel jegyzünk fel minden kicsinységet, mely a rendőrség felügyeletét tanúsítja; s hiszszük, hogy lesz alkal-munk többször is ily kedvező megjegyzésekre.

— A katonai főörhely melletti mészsárszék fedélzete oly rongált állapotban van, hogy részint beszakadással fenyegetődik, részint egészen leomlott már és a külömben sem díszes épület ez által még inkább elégtelenedik. A ki megtekinti, azonnal átlátja, hogy az építettő biztosnak itt már eddig is teendője lett volna.

— A városi közgazdászati bizottmány folyó hó 10-én délutáni 4 órákor ülést tart a városház nagyterem-ben.

— A polgári kör több tagja

kívánatára felhívjuk az elnökséget, hogy nyilatkozzék, mikor szokott köz és választmányi gyűlést tartani, mert vannak oly tagok, kik 2 év alatt soha sem hivattak közgyűlésbe, sőt van választmányi tag, a ki választmányi gyűlésbe sem hivatott. Ki az oka? A szolgál? Vagy a felügyelet hiánya?

— A bérkocsisok eljárási rendtartást készítettek, melyben a közönség iránti kötelezettségi szabályok foglaltatnak, s az azok ellen vétők irányában büntetések alkalmaztatnak; a bejövendő büntetéspénzekből segélyezési pénztár fog alapítani. Helyeseljék a bérkocsisok társulatának ezen önkarakterből származott kezdeményezését, s reméljük, hogy a kapitányi hivatal megerősíti a rendtartási szabályokat.

— **Beküldetett:** Vagy két héttel ezelőtt a „Hon“ esti lapjában egy felhívás közöltetett a vidéki kereskedő ifjak egyleteihez, melyben azoknak helyeszközlési osztályzata, a pestivel való csatlakozásra hivatott fel, egyrészt azért, hogy Pesten alakult s alakulandó gyárak és részvénytársulatok szervezésénél nagy híjjával vannak alapos kereskedelmi képzettséggel bíró egyéneknek, s hogy ez által a provinciális, tehetséges kereskedő segédeknek minden más protectio nélkül ut nyílják képzettségükhöz mért érdemleges alkalmazásra.

Miután értesültünk, hogy a helybeli keresk. ifjusági egyesület, még e hó folyamában a miniszterium által megerősített alapszabályok értelmében tisztújító közgyűlést tartand, ajánljuk az ideiglenes választmányi figyelmébe, hogy a közgyűlésig dolgozna ki egy tervezetet, mi módon volna legcélszerűsben elérhető, a helyeszközlési osztályok érintkezése, hogy a közgyűlés után az állandó tisztviselők rögtön megalakítsák ezen osztályzatot, mely lelkiismeretes kezelés által ép úgy a főnökök mint a segédek javára szolgálja.

Meghaltak: Jul 4. Cz. u. Berki György zenész, 45 éves, tudósorvadás. Pfa u. Suba Sándor 1. Julianna 1 éves ránggöres Jul 5. Pfa u. Badar János 1. Julianna 1 1/2 éves torokgyík. Cz. u. Czanka Istvánné Berki Zsófia 38 éves tudóvész. Jul 6. Pfa u. Bodnár János fia Péter, 15 nap. bélobb. H. u. Téglási János fia János 3 het. bélobb. Jul 7. H. u. Pásztor János fia János 10 hón. ránggöres. H. u. Faragó Bálint fia Ferencz 24 év. bélobb.

TÁRCZA.

Zrinyi Boldizsár.

— Történeti beszély. —

Murány vár gyönyörű termeinek egyike tárul fel előttünk.

Belépve a nagy szárnyas ajtón, — tág, boltos teremben találjuk magunkat.

A falazat pompás ezüstvirágos égszínkét bársonnyal van bevonva, melyet régi antik festmények, családi ösök arczképei díszesítenek. Magas gothszerű ablakai felett aranyozott függönyrámák alkalmazzák, melyekről a nehéz damasz függönyök középen szétválván, festői redőzetben folynak alá a mozaik padozatra.

A butorzat fényre, s izlésre kielégíti a legkövetelőbb igényeket is. Oh! mert amit itt a szem lát, — mind az emberi kéz remekjei gyanánt tekintendők. Emellett amaz ügyes tapintat, az a kellem, csin mely a terem berendezésén előmlik, varázsszerűleg hatja meg lelkünket s önkénytelen arra a gondolatra bír, hogy itt a tulajdonos bájos hölgy lehet.

Miután az itteni fény, pompa fölmenti figyelmünket az első pillanat behatása alól, csak aztán tekinthetünk nyugodtabban szélyel.

A teremben előmlő alkonyszerű felhomályban, egy hölgyet veszünk észre; egy hölgyet, ki nek egész lényén az Isten remekét csudálhatjuk! Szép magas homlokán parancsoló fenség ül,

Országgyűlési értesítő.

A jul. 7-ki felsőházi ülésben a népszámlálási törvényjavaslat elfogadtatott.

A képviselőház jul. 7-ki ülésében alelnök Gajzágó jelenti, hogy elnök Somsich beteg, s őt kereste meg egészsége helyreállításáig az elnökség vezetése iránt.

A bírói hatalom gyakorlásáról szóló törvényjavaslat ellen több képviselő, ezek közt Kapp Gusztáv a szász nemzeti egyetem részéről, nyújt be petíciót. — Több petíció nyújtatik be az iparrendezése tárgyában is. — Sipos Orbán interpellálja a közlekedési ministeriumot a hatvan-jászberény-szolnoki vasutvonal iránt; gr. Mikó feleli, hogy a nevezett vonal építéséhez még ezen évben hozzá fognak. — Hodossiu a belügyministernek a román tud. társulat szabályai meg nem erősítése tárgyában tett feleletére, indítványt tesz, miszerint a ház mondaná ki, hogy ha a házában létező vagy létrejövendő tudományos intézetek tiszteletbeli vagy rendes tagokat neveznek ki, a kormány azon kinevezések megerősítését politikai indokból meg ne tagadhassa; kinyomatik és napi rendre tűzetik. — Napi rend van a bírói hatalom gyakorlásáról szóló törvényjavaslat P. Tóth Vilmos, Zlinszky Gy., Tancsics M. a Tisza Kálmán módosítványát, Vlád Alajos a H. Gál Jánosét, Rudnay a Deákét pártolják; Henszlmán és Ditrich I. külön módosítványokat adnak be.

Tisza K. módosítvány mellett szólnak még: Kiss Miklós, Jankovics Gy., Mátyus Ar., Csiky S., Vukovics Zs., kinek jeles beszéde nagy sensatiót keltett. — Simonyi Ernő a módosítványokat az osztályokhoz kéri utasítani. Irányi külön módosítványt ad be, mely szerint: „az első folyamodású bírák a népképviselői alapon ujonnan szervezendő megyei bizottsányok és városi képviselő testületek által a bírói minősítéssel bíró személyek közül élethosszra választassanak, — a kirtábla, legfelső és semmisítő törvényszéket, az országgyűlés két házában tagjaiból alakítandó 60 tagú bizottság válaszsza. Azután a szavazás 2-ik és 3-ik § felett megtörtént, mellette 195, ellene 131, s így a többség által elfogadtatott.

Végre az elnök Deák módosítványát a 3-dik §-hoz készült szavazásra bocsátani, de azt Irányi is Deák is külön tárgyalásra kívánják kitézteni, mit az igazságügyminister elnevez. De a külön tárgyalás jul. 8-ára kitézetik.

Különfelek.

** Degré Alajos az öszszel emlékbeszédet fog felolvasni Kuthy Lajosról a Kisfaludy-társaságban; ezime lesz: „Emlékbeszéd egy elítélt felett.“ Kuthy a 40-es években egyike volt a legnépszerűbb íróknak; — de a bekövetkezett szomorú korszak megtántorította szívében a hazafias érzületet. Az előbb oly népszerű író csaknem elfeledve halt meg Nagyváradon 1861—62 körül; — halálát is csak később említették meg a hazai lapok. Kuthy érdemei megörökítve vannak irodalmunkban, botlásait elfeledtetni a sir.

** A magy. tud. akademia f. hó 5-én vegyes öszszes ülést tartott, melyben több tárgy

közt jelentés tétetik a Vitéz-alapítványra beérkezett 4 pályaműről; és pedig:

I. „Bor és must“ cím. „In vino veritas“ jellegével.

II. Semmi cím. „Fölfelé megy borban a gyöngy“ jellegével.

III. „Utmutatás a bor és must vegyelemzésben.“ „Fölfelé megy — stb.“ jellegével.

IV. „A bor s alkatrészei.“ „Tudom siket a magyarok hazája“ jellegével. — Majd Lónyay Menyhért bejelenti, hogy Czartorisky hg. 1000 főt ajánl fel az akademiának, hogy egy oly történeti kérdést tűzzön ki pályadíjjal, mely a magyarok és lengyelek közt legrégibb időkől kezdve létezett érintkezési pontokat kifejtene. A pályázás feltétele s a kérdés formulázása az akademiára bízatik. — Az akademia a történeti osztályt bizta meg ezen ügyvel.

— Garnier Pages kalandja. A francia lapok legközelebb Garnier Pagesről, a francia parlament híres tagjáról a következők adomát közlik: „Pár évvel ezelőtt egy este, midőn G. P. nél épen elfogadás volt, egy angol, leányával egy közeli szállodába szállott be. Meglátja a roppant néptömeget a híres szónok háza előtt, s tudakozódott, hogy mi történik ott. Alighogy megérti, miszerint ott ma társaság lesz, karonfogja leányát s minden teketória nélkül a vendégekhez csatlakozik, s a legelső asztalnál helyet foglalnak. — A szöke miss, jól hozzá látott az édességekhez, a papa pedig a vendégeket szemüvegezte és jegyzeteket tett. Végre a vendégcsoport széteszlott, s már mindenki elment, az angolon és leányán kívül. A mint az angol látta, hogy a házi gazdával egyedül van, udvariasan hozzá fordul: „Igen nagy meglepésemre szolgál uram, hogy önt láthatom. A midőn ön legközelebb Angolhonban volt, Londonból Manchesterbe követém önt, Manchesterből Glasgowba, Glasgowból Dublinba, Dublinból Edinbourgba, Edinbourgból...“ „De ugyan mi végből uram?“ „Hogy önt megkérjem, miszerint leányomat csókolja meg. Öt már megcsókolták: Lord Russel, Lord Disraeli, Sir Napier, Sir Cobden, Kossuth, Cavour, Garibaldi, Ledru Rollin, Beust ur stb., legyen ön oly szives uram, csókolja meg leányom homlokát!“ Lehet képzelné a vén demokrata megítődését, midőn látta, hogy az eszelős angol, leánya homlokát valóságos albummá változtatta, hova az illetők csókkal írják be neveiket. De hát mit tehetett. Végre elszánta magát, s ajkával bejegyzé nevét a homlokalbumra, és pedig, becsületére legyen mondva, nem minden elpirulás nélkül. E közben John Bull ünnepélyesen kivési jegyzőkönyvét zsebéből s gondosan bejegyzé, ma 186— május 24-én Anna leányomat Garnier Pages megcsókolta. — Aztán karját nyújtá leányának, s méltóságosan köszönvén, elballagott, Garnier Pagest az megízlelt paradicsom sajátóságos tudatában hagyván vissza.

— Egy diploma életéből. Talán nem lesz érdektelen a nem régieben elhalt Goltz párisi porosz követ egy nyilatkozatát felemlítenünk, mi őt mint diplomatát kitünően jellemezte. 1866. június havában történt, a midőn a porosz hadsereg Csehország felé készült előnyomulni. Ekkor jelentette Goltz Párisból Bismarcknak, hogy Napoleon, ki, mint azt most már tudjuk,

elkomorodva; s ábrándos szeméit félénken emelé az ifjura, mintegy várva tőle mondott szavainak czáfolatát.

Zrinyi azzal nem is késett soká.

— Oh! Mária! te kétkezel szerelmemben?! kérdé szemrehányó hangon; képzelnéd-e — folytatá tovább érzékenyen, hogy a mit ajkam mond, mind ámitás, hazugság volna? kérlek, az égre kérlek Mária, ne szólj többet így, mert szavaid gyilkokint sebzik szívemet?! —

— Bocsáss meg édesem! susogá a szép gyermek kibékülve; én nem kételkedem szerelmedben; tudom, hogy szavaid szivedben fogamzanak. Ah! de látod, úgy fáj nekem, ha arczodat felhő borítja, ha nem hallhatom ajkaid csengését; oh! pedig oly jól esik lelkemnek ha mondod, hogy szeretsz!

— Igen Mária, szeretlek! mondá Zrinyi, hévvel ragadva meg a piciny kezecskét, melyre hosszú, szenvedélyes csókot lehelt; és én boldog vagyok, mert nagyon szeretlek! . . .

— Beszélj, beszélj! rebegé a lányka forróan magához ölelve kedvesét, s gyönyörű szeméit némán szögezé Zrinyi arczára.

— És az ifju beszélt; elbeszélte, hogy mily hön s igazán szereti; elbeszélte, hogy nélküle nem élhetne, meghalna, mint a virág, melyet nem kereshet fel többé az éltető napsugár.

— És a leányka örömtelvé hallgatá kedvese szavait. Kipirult arczját gyöngyöden hájtá Zrinyi férfias vállára; gömbölyded karjaival átölelé karcsu derekát, mint folyondár a mellé dugott gyámol törzsököt.

Debrecen 1869
67-73. számig
a hírekről

11-12 részt a hírekről
ből fejeződik

biztosan számított az osztrák hadsereg győzelmére, megígérte jóakaratu semlegességét Poroszország részére. A követ személyes jótállására ezen ígéretet a haditerv kidolgozásánál annyira tekintetbe vették, hogy a birodalomnak egész nyugoti részét fedezetlenül hagyták. A mint aztán a háboru kitört, Goltz így szólott egy diplomata barátjához: „Ha Napoleon megcsalt volna, s ígéretét meg nem tartja, egy nap csak azt hallották volna önök, hogy egy pisztolylövéssel véget vettem életemnek.”

A „Siccle” írja: Több francia nemzetőri zászlóalj kérvényt nyújtott be a senatushoz, az 1852-ik évi január 11-ki rendelet eltörlése, és a nemzetőrségnek az 1851-ik évi jun. 13-ki nemzeti gyűlési törvény alapján újjászervezése iránt.

Tisztelet a bátóság iránt. A „Sieb Bote” írja, hogy N.-Szebenben néhány nap előtt egy suszterinas, valami esint követvén el, a büntetéstől félelemből magát Hammersdorf közelében felakasztotta. Több vidéki ember látta a fiut a fán függeni, de nem vágták le, hanem jelentést tettek róla a hatóságnak. Azon kérdésre, hogy mért nem vágták le a fiut, miután azt még talán életre lehetett volna hozni, azt felelték, hogy nem merték, mert a törvény szerint az a hatóság dolga. A midőn a hatósági bizottság a szerencsétlenség színhelyén megjelent, a fiu már halva volt.

A hivatalos hangulat fokozatai Franciaországban. A városi hajdu így szól a mairehez: „minden a legjobban megy, s önt uram az egész világ szereti.” A maire meg az alelnöknek s ez a főnöknek azt mondja: „Hogyne menne minden a legjobban, a midőn oly főnököt van szerencsénk birni, kit valóban a gondviselés rendelt számunkra.” A főnök aztán a miniszternek így ír: „Megyémben a hangulat a legkitünőbb, alattvalóim a legszenvedélyesebb nonpartisták; hogy is lehetne az másképen, a midőn a császár oly jeles miniszterek által környezetik.” A minister végre a császárnak következőleg szól: „Minden dolog rendkívül jól megy; a birodalom és a császár iránti vonzalom napról napra csodálatos módon növekedik.” Néha aztán a császár megkérdezi: „De hát ugyan mikint növekedhetik még azon vonzalom, hiszen már hányszor mondták önök, hogy az általánosan a legmagasabb tetőpontot érte el?” „Épen azért mondtam,” feleli aztán a minister, hogy csodálatos módon; felséged bizodalmanak igen sok csodálatos oldala van; hát nem történt-e meg az is, hogy egy községben, a hol esupán 300 szavazatképes egyén volt, a kormányjelölt részére 330 szavazat került ki az urnából. Most esupa elővigyázatból leginkább azon kell lennünk, hogy a lelkesedést kissé mérsékeljük.”

Karvinban Oderberg mellett a kőszénbányában a bányalég meggyuladása a bánya beomlott, s a 130 emberből álló bányaszemélyzetből 119 vesztette életét.

Pesten sodronypályával kísérletet fognak tenni. A munkálatok a Drasche féle kőszénraktárnál már meg is kezdettek.

Az ir egyházi bill feletti tárgyalás már a 67-ik pontig haladt.

Adler J. az államvaspályánál kocsitoló Pesten tegnapielőtt a kocsiról leugorván a kerekék alá jutott, s életveszélyes sérüléseket kapott.

Az olaszországi magyar legió több tisztje

felhívást boesát ki tisztársaihoz, melyben azok egy Pesten tartandó gyűlésen megjelenni kéretnek. E gyűlés célja az lenne, hogy azon tiszték a honvédségnél való alkalmazásért akarnak folyamodni a honvédelmi ministeriumhoz. A gyűlés napja és helye annak idején a lapok útján közhírré fog tétetni.

Az angol királynő jul. 5. tért vissza az Aldersbotti táborból, hol a hadi gyakorlatok az időjárás kedvezőtlenesége folytán, csak igen kis mérvben sikerültek. — A flotta admirálja sir William Bowles igen magas korban elhalt. Csak szolgálati évei száma 65-re megy. Helyette sir Sártonis nevezetett ki.

Külföld.

Az oekumenikus zsinaton a „Civita Cattolica” szerint nem lennének képviselve a hatalmasságok. A nevezett lap ugyan is azt írja, hogy a gyűlés terem ujtveréből a hatalmasságok követelmek ülései ki vannak hagyva, melyek pedig az előbbi tervezetben benne foglaltattak.

Poroszországban a hírlapok még mindig grof Bismarcknak az államügyektől egy időre való viszályozásával foglalkoznak. Egyik reményt merit abból a liberalismus ügyére nézve, s hizelegnek maguknak, hogy a Bismarck által eszerben hagyott ministerium, nem igen soká fogja magát tarthatni a liberalis párt támadásai ellen; másoknak ninesenek ily vérmes reményei sőt inkább azt hiszik, hogy Heydnak és Eulenburgnak most sokkal nagyobb befolyásukvan, mint valaha, s a kormánynak a népképviselőt ellenébeni viszonya hovatovább ridegebb lesz. A porosz országgyűlésen, mely októberben jön össze, az ellentétek úgy látszik még inkább szembeötlők lesznek. Jól tudja tehát Bismarck gróf hogy miért fogja magát távol tartani a vitáktól.

Cuba szigetén épen nem épületes állapotok uralkodnak. A Havannából érkezett legújabb tudósítások jelentik, hogy az elégtelien önkénteseket még mindig nem sikerült lecsapítani. Az önkéntesek egy táborukat elfogták, s félő hogy az általaluk agyon fog lövetni.

Heidelberg, juli 4. 1869. (Eredeti tudósítás.)

A „Debrecen” mutatószámát, valamint a jul. 1-sőit megkaptam! Nagyon megörvendeztetett, nemcsak engem, hanem több itt levő honfitársamat is; (Berghoffert és Hajnal Eleket.) mert mindnyajunknak jól esik, hogy a debreczeni eseményeknek s általában a debreczeni életnek színyamát ily eredeti és tiszta perspektíván át szemléljük!

Nevezetes esemény volt itt a mult hóban, a vegyes iskola kérdésének szerencsés megoldása. Híre volt előre, hogy az itt nem épen jelentéktelen számú katolikusok ellenszegülésén hajótörést fog szenvedni az ügy. De ez nem történt. A mult hó végső napjaiban tartott szavazáskor a vegyes iskolát életbeléptetni akaró katolikusok többségben voltak, és ezzel a győzelem bizonyosnak látszott, mert a prot. és izraelita lakosság tömegétől tartani nem lehetett! És volt nagy öröm és lelkesedés mindenütt; a város ünnepélyes színt öltött a sok zászlótól tarka volt a főutca, s a várhegy oldaláról csak úgy durogtak a tarackok! Este nagyszerű fátylászene! mert az ügy győzött!

Lám, itt mily fényesen tudják hirdetni az előrehaladásnak — a korszellemnek egy-egy lépését vagy vívmányát is! A német lapok nem sokára jeles cikkeket hoznak a heidelbergiek e vívmányáról, a felvilágosodás szellemének köztök óriási terjedéséről! Nálunk is elfogadtatott már több helyen — mint a Honból olvastuk — a vegyes iskola életbeléptetésének nagyfotosságu elve, s e szerint nálunk is győzött a korszellem: de azért mi előttök csak a barbar hátramaradt magyarok vagyunk!!

Másik ilyen az idő szellemét mutatott esemény volt az „Arbeiter Verein”-ok gyűlése. szinte a mult hó végső napjaiban. A nagyobb német „munkások egyesület”-eiből gyűltek a összeküldöttek, — kik a socialismus égető kérdéseit fejtegetve, sürgetve kívánják a társadalmi viszonyok által sokképen nyomott munkásoknak az állam által leendő segélyeztetését! Kivánság, mely bár sokszor vérfelhasználott — de hovatovább erősebben s nagyobb mérvben látszik felszínre törkedni!

A lipcei tanulók egylete felhívást intézett f. hó 2-án a heidelbergi egyetem polgáraihoz, hogy adakozzanak ök is a Madridban építettű tervezett első prt. templom költségei fedezésére. Wattenbach tanár tartott ez ügyben lelkes beszédet a tanulókhöz, — kik közül többen mindjárt szép példát mutattak az áldozatkészségre többi társaiknak! Barkász Károly

Közgazdaszat.

Nagyvár ad, jul. 4-én. Utolsó tudósításom óta a gabnárakban némi megállapodás történt, s az eladók a nélkülözhető készleteket mérőnkint 5-10 krral ósőbban odaadták. A buzában a forgalom a könnyebb kiviteli áru nézve meglehetősen élénkkel alakult, s az árak 10-15 krral szállottak. A nehezebb áru szalárdon megtartotta a jobb árakat, de a forgalom az áruhiány miatt igen korlátozott volt. A 86-87 fős 4 fr 20-50 kr, a 84-85 fős 3 fr 80 kr, — 4 fttal, a 82-83 fős 3 ft 45-60 krral, a 80-81 fős 3 ft 20-50 krral kelt 100 vámfontonkint. A rozs és kétszeres a hét második felében azonban a vásárlási kedv alábbhagyott. Tegnapi az árak következőképen állottak 75-80 fős 2 ft 65-70 kr, 77-80 fős 2 ft 75-80 kr. it k u k o r r i e z a is keresett volt, s mérője 2 ft 15-20 krral kelt. Az irányzat szilárd marad, s határidőre 3 krral is felebb történnék vásárlások. A perzeze csak kisebb mérvben kerül a piacra, s köblönkint 12 ft 50 krral kél. Szeszre felső Magyarországról jöttek megrendelések; ez, és a helyi növekedett fogyasztás kissé emelte az árakat.

Az amsterdami nemzetközi kiállítás f. h. 15-én fog megnyitattni. Déli 12 órakor a kiállítók elszállásolásáról a központi bizottmány, előleges bejelentés után gondoskodni fog.

A déli vaspálya társulat, a szegényebb sor-suakra nézve f. h. 15-től fogva a viteldíjat 18 krral — 12 krra szállította le mértőföldenkint.

A m. kir. közlekedési ministerium a Pongrácz testvéreknek engedélyt adott az Uj-Szönytől, Dorog és Esztergomon át Budáig vezető vasut vonal előmunkálatai megtételére, valamint Komáromtól-Zsolnára, egy évi idő tartamra.

— Oh! Boldizsár! szólalt föl hévvel Mária; szerelmeddel ujvilágot tártál föl előttem, oly ígézöt, milyenről még álmodni sem mertem; szerelmeddel szebbé varázsolád életemet. Oh! de még most csak a boldogság előcsarnokába léptünk! majd ha nőd leszek, akkor nyilik meg számunkra az igazi mennyország!...

Zrinyi boldog elragadtatással hallgatá szerelmesét, de midőn az utóbbi szavakat átgondolá — önkénytelenül megrázkódott, arca elhalványult, ajka felett görsös vonalás húzódott el; s minden áron kerülni látszott a leányka tekintetét...

— Az égre Boldizsár! mit jelent ez a halványság, mely arczodon előmlik?! kérdé Mária aggodalmasan nézve kedvesére. Te szenvedsz, te beteg vagy! — tevé hozzá nyugtalan arczkifejezéssel...

Az ifju lassan, érthetetlenül mormogott valamit; s hiában igekezett — nem tudá elrejtteni nyughatatlanságát, mely által eléggé sejteté, hogy mily vihar dul keble rejtekében.

E szavakat: „majd ha nőd leszek” sehogy sem tudá felejtteni. Oh! pedig mily kedvesen hangzottak le azok a picziny ajkáról, s még is minő fájó gondolatot támasztottak a szivben. A szerelme boldogsága mint a délibáb úgy tűnt fel lelke előtt, mely üdvképeivel oly hirtelen, hamar ele nyészik s elmulta után a szomorú jelent, s az iszonyu jövőt engedi látni. Ugy tetszett neki mintha csak most ismerné meg helyzetének súlyát. Sokáig habozott, sokáig küzdött magával: fölfedje e a leányka előtt szivének gondolatait, ki kelljen-e

mondania a vészteljes szót, melylyel talán egy szerető kebel életét morzsolandja össze.

Igy tépelődött az ifju; keblében folyvást zajongott a történéndök miatti rettegés.

A nyughatatlanság nem kerülhető ki Mária figyelmét s ő nem is késett ujból okát kérdeni.

— Oh Mariám! a tavasz hát azért esálja elő virágait, hogy azokat a tél elhervasztassa, megölje? A sziv azért álmodik boldogságról, hogy tarka állmait a rideg való könnyelműen összetiporja?!...

— Nem értelek! oh szólj világosan; elburkolt szavaid rettentőkké csigázzák keblem kinaít!

— Egy örült gondolat támadt szivemben, melytől félek, irtózom — mint gyermek a kísértettől.

— Mily sötét szavak ezek Boldizsár? kérdé a hölgy aggályos tekintet vetve az ifjura.

— Mielőtt egyek lennénk, mielőtt frigyünket az ur áldásával peccétné meg, szólj Zrinyi komoran — oh! addig még nagy munka vár reám, s kitudja...?!

— Nagy Isten! szakítá félbe a leányka az ifju szavait, miközben arca az ijedségtől egészen elhalványult.

— Oh! mint remegtem e pillanattól! rebegé Zrinyi csaknem érthetetlenül.

— De hát az égre! Zrinyi mit akarsz? kérdé Mária félénken nézve az ifju elfásult arczára.

— Kérdezd a ketreczbe zárt sivatag királyt mely örülten rázza börtöne vasrujait, boldog-e? Kérdezd a fülmilét melytől elvevők legnagyobb kincsét a szabadságot, boldog-e? Kérdezd meg

a magyart kitől elvevők hazáját, szabadságát s ő jogait, boldog-e?!...

Zrinyi tovább akará folytatni lelkes beszédét, de a kín, fájdalom s gyűlölet lezárák ajkait. Öntudatlanul hájtá fejét karjaira, s szeimeiből nehéző könnyecpek hullottak alá halvány arczára.

A szegény gyermek némán, mozdulatlan maradt; csak ajka remegése s gyors lehelleleti mutatták, hogy-e nem várt fordulat elméjét csaknem egészen megzavará.

Az ifju merően szögze tekintetét a halvány leánykára s perzeze már bálni kezdé mondott szavait, melyek annyira megtörték e gyöngye teremtést; de hirtelen fölkelték szivének gondolatai mintegy tisztére emlékeztetve őt, hol harc és boszszu telepedtek meg.

Fölkelt helyéről, arczulatára lényének egész büszkesége rajzolódott le; majd lassu de szilárd érczeljes hangon beszélni kezdett.

— Szerelmemmel van telve szivem; ez érzélem hazám és te közötted van felosztva. Am itélj el, vess meg engemet de ki kell vallanom, hogy szerelmemből nekcd kevesebb rész jutott. Igen Mária én szeretem hazámat a honszerelmem azon nemes érzetével, mely nem retten vissza semmi oly nehéz tettől, mi által üdv és boldogság fogna reá fölvirágnani.

(Folyt. köv.)

— Debreczen jul. 8. Az életárok lényeges változást nem szenvedtek. — Időjárás, reggel hősves később derült szép majd szeles borultt idő.

Könyvészet.

(Folytatás.)

Legújabb könyvek kaphatók Telegdi Lajos könyvkereskedésében:

Toldy István: Pártjaink feladata a választások után 1 ft 20 kr.

Tatár Péter: Minden magyar ember honvéd 20 kr.

Asbóth Lajos: A hadvezér, olcsó kiadás 3 forint.

Hadtér-szolgálat. Katonai tankönyv 80 krajczár.

Tóth Ágoston: Helyszínrajz és térképszítés 2 ft 50 kr.

C. Gazdász, theologia. Orvosi tudomány.

Keleti Károly: mezőgazdasági termelés 80 krajczár.

Kenessei: Nézetek a hazai halászat ügyében 50 kr.

Ditz Henrik: Magyar mezőgazdaság I. és II-dik füzet 1 frtjával.

Zombori: Korszerű egyházi beszédek I. 1 frt. 20 kr.

Egyházi beszédek ünnepköveteknek, irták Gergely Károly, Günczi Kálmán és Rácz Károly I. füzet 60 kr.

Wundt Vilmos: az ember élettana I-ső rész 3 frt.

Gebhardt Lajos: az ember élettana 2 frt. (Folyt. köv.)

Debreczeni bérkocsi árszabály.

1. Napszámra: Egész napra, reggeli 7-től esti 9-ig 6 frt, félnapra, reggeli 7-től d. u. 1-ig, vagy d. u. 2-9-ig 5 frt 50 kr, országos vásárok alkalmával, a vásárok előtetében s a vásáros hét 4 első napján: egész napra 10 frt, félnapra 5 frt 50 kr.

2. Óraszámra: Félóra 50 kr, 3/4 óra 65 kr, egy egész óra 80 kr, minden következő óra 50 kr, az utolsó órán túl félóra vagy kevesebb időre 50 kr, országos vásárok minden tétel után 20 kr-rel több.

3. Temetéseknél: Ha a végtisztesség a templomban történik, temetőbe ki és vissza 2 frt, a háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza 1 frt 20 kr.

4. Színházba: Menet 60 kr, jövet 80 kr.

5. Bálókba: Menet 80 kr, jövet 1 frt.

6. Vasútállomásokhoz vagy rakományokhoz: Nappal menet vagy jövet 50 font teherrel vagy annálkül 60 kr, éjjel 1 frt, országos vásárok: nappal 1 frt, éjjel 1 frt 20 kr, egy órai várakozás 40 kr, félórai várakozás 20 kr.

7. Nagyerdei fűrdőházhoz: Menet vagy jövet 1 frt, menet és visszajövet 1 órai várakozással 1 frt 50 kr, minden következő óra 40 kr, országos vásárok: menet vagy jövet 1 frt 20 kr, menet és visszajövet 1 órai várakozással 2 frt, minden következő óra 50 kr.

8. Szőlőskertekbe: Menet vagy jövet bármelyik szőlőskertbe 1 frt, menet és visszajövet 1 órai várakozással 1 frt 50 kr, minden következő óra 40 kr.

9. Lovasversenyterez: Oda és vissza várakozással (fél nap) 5 frt.

10. Külső baromvásárba: Oda és vissza 1 órai várakozással 8 frt 50 kr, minden következő óra 50 kr.

A csere-kaszálókba, tanyákra és vidékekre való szállítás előleges alku szerint történik.

Az ide vonatkozó panaszok, a kapitányi hivatalnál jelentendők be.

Szerkesztői izenet.

— V. A. H.-Böszörmény Még 1 fotot kérünk az előfizetési 6 fthoz.

— Ö.—Pécs. Ha csak lehet.

Bécsi tőzsde jul. 8. cs. arany 5.94, ezüst 122.10.

H I R D E T É S E K.

Antalfy Lajos órák Debreczenben.

(Boltja a városháza piaci részén levő „Törökhöz” ezimzett dohány-, szivar- s belyeg-eladási helyiségével egybekötöttében.)

Van szerencsém a t. ez. közönség figyelmébe ajánlani a legdusabban felszerelt órarakományt, a lehető legolcsóbbra leszállított áron, egy évi írásbeli jótállás mellett.

Ezüst hengeróra 4 rubinkőre	8-1	Finom angol mintára	15-18
Járó patent úveggel	11-12	Kettős fedéllel	15-18
Finomabb ar. szegélyvel ugro	12-15	Kettős fedéllel angol mintára	19-24
Egész aranyozott compassal	15-14	Remontoir	25-56
Angol mintára lapos kristály- úveggel	15-16	Horgonyórák, melyeket fel- huzni soha sem kell	40-43
Gazdászati óra (remontoir)	14-16	8 napos pendul-óra	19-25
Ezüst horgonyórák 15 rubin kőre, patent úveggel, ugro	14-16		

Ezen példán felhozott órák olcsóságához képesti jutányos árak mellett ajánlom arany ur és női óramat, francia 8-14 napig járó és ütő; márvány, alabástrom, bronz s vas öntvényű órák üvegboríték alatt levő asztali és függő aranykeretes óramat, inga (pendul) órákban a legkisebbtől a legnagyobbig, tökéletesen kielégítő nagy választékban.

Schwarzwaldi faló óráim hihetetlen olcsó árért, kezdve 1 frt 50 kron szintén egy évi jótállás mellett.

Órákat cserébe elfogadok valódi értékekben, s mivel nálam határozott ár van, s ára minden jószágon rajta van, a csere a t. ez. közönség részéről igen könnyű és biztos.

Vidékről megrendelések a levél átvételétől számítva 5 nap mulva küldetnek szét, mivel elem, csakts egész tökéletes kiprobált állapotban levő órákat adni ki üzletemből.

Kijavítások elvállaltatnak s fiatalok a legmegelégedettebb árt kérek. **Egy jó házból való fiatal ember,** ki a magyar és német nyelvben jártas, tanonezul elfogadtatik.

Első magyar gépszij-gyár francia malomkő-raktár és hozzá való műszerek.	Géphajtó szíjak és géphez való bőrök	Első magyar gépszij-gyár francia malomkő-raktár és hozzá való műszerek.
Géphajtó-szíjak		
<p>ép darabokból a bel- és külföldi legjobbnak bizonyult módszerek szerint készíve, akár varrás nélkül, csupán ragasztva és tűnkölve, akár varrva, angol úgy német módszerint, mű- és vízi-malombok, vasgyárak, gőzgépek, eséplőgépek, cukorgyárak, bányaművek, varrógépek számára, továbbá szíj-bőrök, valamint más technikai célokra alkalmas bőrök, kocsigyártók, szígyártók, bőrönd készítő, cipészek számára, továbbá varró- és fűzőszíjak, foglaló, sima, összekötő esavárok sok, mindennemű malom műszerek, valamint eszmák s czipők a hadsereg számára a legjutányosabb áron kaphatók.</p>		
Eder testvéreknél		
Pest, Zrínyiutca 2. sz. a.		

Szerkeszti s kiadja: **Oláh Károly.**

A „Gresham” élet- és járadékbiztosító-társaság

alubrott főügynöksége tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, miszerint **Fodor Miklós** a pesti képviselőség által társulati **felügyelőül** — a debreczeni főügynökséghez — kinevezetvén, mindennemű **élet- és járadék-biztosítások felvételére** meghatalmaztatott a „Gresham” élet- és járadékbiztosító-társaság főügynöksége **Geréby és Hannig.**

Hirdetmény.

A debreczeni ref. főiskolában a gazdai állomás

megüresedvén, ezennel csőd hirdettetik. Az évi fizetés 300 o. é. frt és egy hivatalszoba a főiskola épületben. A jelentkezők folyamodványukat, ahöz eddigi foglalkozásukról szóló hiteles bizonylatokat csatolva, f. évi szept. 20-ik napjáig adják be főisk. helybeli gondnok és gazd. választmányi elnök **Kovács Lajos** polgármester urnak.

Debreczen, jul. 3. 1869.

Tüdös János,
főisk. gazd. vál. jegyző.

Eladó ház.

Nagyujtuzán az 1691. sz. a. levő **Geller János** neven létező ház örök-áron szabadkézbe eladó; értekezhetni akár a tulajdonossal, ki lakik Fekete-Gyarmaton, utóposta: N-Zerénd, akár **Kállós Kálmán** főiskolai rajtanárnál esapóutezán a Baresai-féle háznál, vagy **Stahli Ede** urral a esapóutezai kisdudov-öntezetben Debreczenben 10. 5-5

Szabó Ferencz

gép-gyára
Pest, **Ópacsirta-utca 3. szám.**
átvesz és készít mindennemű örlőmal-mokat gőz, víz, szél és ló-erőre, ugy egyes részeket, mint egész felszereléseket felállítva és megindítva, továbbá felszereléseket serfőzdék, szesz, keményítő, olaj, esontszen, fűrés s cukorgyárakra, továbbá mindennemű sajtó-

kat és szivattyukat, mindennemű gőz-gépeket 1/2 lónyi gőzerőtől kezdve — minden nagyságban; vas és fa esztergályozó padokat, furó, gyaluló, esap és hasító gépeket, minden nagyságu esavarakat és esavar-meneteket, ezek kijavítását és tervek készítését, jótállás mellett. 6. 4-6

Az általam készített gőzgépek 3 évi jótállást vállalok tisztelettel

Szabó Ferencz,

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. váltótörvényszéknek f. évi jun. 28-án 5688. sz. a. kelt végzése folytán ezennel közhírre tétetik, mikép **Hollósi Menyhért** mint felperes részére **Wein Dánieltől** mint alperestől 800 ft váltói tartozás s járulékairejég lofoglalt ingóságok, nevezetesen: a helybeli vasuti indóház rak-tárában levő 2000 db zsák, a helyszínen f. évi jul. 20-ik napján d. e. 10 órakor nyilvános árverés útján kész-pénzfizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kívánók meghivatnak. Debreczen, jul. 2-án 1869.

Schável Károly,

váltótörvényszéki
kiküldött végrehajtó

szekér-kenő

5 nagy éremmel kitüntetve.

Angol laekkátrány.

Fekete és vörös angol
patent asphalt-tetőlemez
Hydraulikus
cement-mész,
GYP SZ

tűzmentes téglák

jutányosan kaphatók
Stenzel Józsefnél
Pest, molnártutca 20. sz.

Debreczen. 1869. Nyomatott a város könyvnyomdájában.